

Дејан САВОВСКИ

ТЕОРИЈА НА ХАОСОТ

Со завршувањето на Студената војна и со распуштањето на Варшавскиот договор престанаа да постојат и причините поради кои НАТО беше формиран. Во тогаш новонастанатите услови некои на НАТО му предвидуваа "умирање". Меѓутоа, тоа беше одлична ситуација да почнат да се создаваат реалните предводнички перспективи на САД во градењето на новиот политички, економски и воено-стратешки поредок. Во рамките на Западниот сојуз, како негова главна стратешка основа, беше најавен надворешно-политичкиот концепт, насловен како Стратегија на ширење, која ја претставува новата филозофија на американската глобална стратешка практика за XXI век.

Денес, една седмица по завршувањето на "историскиот" Самит во Букурешт, одреден број политички аналитичари сметаат дека политиката на САД е запрена, особено кога станува збор за проширувањето кон Исток, со Украина и со Грузија, кои не ја добија поканата за членство, за што рускиот претседател Путин беше со став дека не им е таму место. Одговорот на ваквите состојби и многуте поставени прашања и дилеми ќе бараат анализа на меѓународната состојба во периодот кој следува. Мора да се земе предвид дека и двете земји имаат големо стратешко значење, како за евроатлантскиот сојуз, така и за Руската федерација. Ова е така особено

затоа што низ Грузија минуваат клучните гасоводи и нафтоводи од Азербејџан и Казахстан кои водат сè до Турција, од каде се врши понатамошен транспорт до Европа и низ светот. Врз таа основа е реализиран правецот Баку-Тбилиси, кој носи огромни приходи.

Всушност, дестабилизацијата на кавкаскиот регион значи и дестабилизација на Русија, со што се намалува нејзината политичка и воена моќ, па според тоа стравувањата на Русите се оправдани. Од друга страна, пак,

**СО ОВА НЕПРОШИРУВАЊЕ
НАТО ОСТАНУВА
ОГРАНИЧЕН САМО НА
ЕВРОПСКОТО ПОДРАЧЈЕ**

со ова непроширување НАТО останува ограничен само на европското подрачје.

Вредна за истакнување е програмата Партнерство за мир. ОБСЕ, како

ството на ОБСЕ ќе бидат само транзиционно ниво на патот до членство во НАТО или ќе остане место за директно мешање на Алијансата во насока на изолација на Русија.

Тоа се потврдува и со фактот дека по Самитот на НАТО во Прага структурата на Партнерството за мир се промени во повеќе аспекти, каде со земјите од Кавказието и од Централна Азија, односно сите поранешни советски републики добија специјален статус за посебни односи со НАТО. Во овој контекст можеби и не се случајни заложбите на Путин да им се додворува на поранешните советски држави. Јасно е дека неговата моќ се наоѓа во разузнавачките и во воените служби завиткани со превезот и наметката на национализмот. Свесен е дека со тоа ја избира поризичната и поконфронтирачката стратегија во односите со Америка. И како што предвидуваат светските аналитичари, како што ќе минува времето така неговото насмеано и навидум пријателско лице нема уште многу да биде такво.

Меѓу другото, на последната средба меѓу Буш и Путин во Сочи, биле продолжени разговорите околу најгорливите прашања кои ги мачат и двајцата, а воедно и цел свет - поставувањето на ракетниот штит, иранската нуклеарна програма, проширувањето на НАТО. До каде ќе оди целата работа не се знае, но едно е сигурно последиците можат да бидат кобни.

Сепак, би завршил со последното проширување

Дестабилизацијата на кавкаскиот регион значи дестабилизација и на Русија. Со тоа се намалува нејзината политичка и воена моќ, што може и да ги оправда стравувањата на Русите од негативните ефекти од интенцијата за проширување на Алијансата со Украина и со Грузија.

За да се стави светот во ред мора прво во ред да ги ставиме нашите глави.

елемент на "локална" медијација, се користеше за баланс во руското ангажирање во Грузија и во Украина во контекст на односите со Русија. Според една анализа направена во Москва, последователно е прашањето дали Партнерството за мир и медијатор-

на Алијансата во Букурешт. Факт е дека НАТО ќе биде поголем, но и до толку полабав во својата функционалност и нема да биде цврсто интегриран систем како во минатото. Преку Македонија тоа се покажа. Зарем не?